

kettős szűréssel a méhnyakrák megelőzéséért

MAGADRA IS FIGYELJ!

Minden idegszáladdal a babádra figyelsz, de tudnod kell: kismamaként sem feledkezhetsz meg saját egészségedről. Ilyenkor sem múlhatnak el évek szűrővizsgálatok nélkül, hiszen az idejében felfedezett hám-elváltozás szinte száz százalékban gyógyítható.

írta: FARKAS KATALIN

Korszerű magánlaboratórium Budapesten, a Nyíró Gyula Kórház területén – tavaly 150 ezer nő fordult meg itt. Na nem a saját lábukon jöttek, néhány sejtüket küldték el ide az intim zónájukból. A nőgyógyászok által levett kenetmintákból olvasnak a szakértők: sorsot, jövőt, gyógyulást... A minták 5 százaléka mutat valamilyen eltérést, és tízezer kenetre jut egy igazi méhnyakrák. Ugyanazon a keneten a citológiai vizsgálatot és HPV-tesztet is elvégzik, és ha mindkettő pozitív, akkor megnézik, beépült-e a vírus, vagy még csak ott kószál.

ADJUK-VESSZÜK

Ha ott alul szúr, csíp, ég, általában sietünk a nőgyógyászhoz. Egyrészt magunk miatt, mert nagyon kellemetlenek ezek a tünetek, másrészt a partnerünk miatt, hogy ne adjuk tovább a fertőzést. Járay Balázs citopatológus, a Semmelweis Egyetem klinikai főorvosa két kenetvizsgálat közt azt mondja: saját maga, illetve partnere érdekében legalább ilyen fontos tudnia mindenkinek azt, hogy hordozza-e a humán papillómavírust.

DR. KOISS RÓBERT,
az Egyesített Szent István és Szent László Kórház klinikai onkológus szakorvosa, osztályvezető főorvos

DR. JÁRAY BALÁZS
citopatológus, a Semmelweis Egyetem klinikai főorvosa

– Köztudott, hogy a HPV felelős a rákok nagy részéért. Ez egy elsősorban szexuális úton terjedő fertőzés, azonban van rá példa, hogy más úton kapja el a beteg. Nem akarok finomkodni: nyilvánvalóan mindenki kíváncsi lenne, hogy van-e szifilisz vagy trippere, és ugye egy tripperbe nem lehet belehalni, viszont sokkal nagyobb valószínűséggel van HPV-je, amibe viszont bele lehet halni. Arra is sokan kíváncsiak, hogy átadnak-e a partnerüknek valamilyen gyulladást okozó fertőző betegséget, aminek kellemetlen, látványos tünetei vannak. Akkor miért nem kíváncsiak arra, hogy átadhatnak valakinek egy olyan betegséget, amiből potenciálisan halálos daganatos betegség alakulhat ki?"

Ezért is fontos a szűrés: ilyenkor egy puha sörtéjű mintavevő kefével a méhnyak felszínéről sejteket sodornak le, és a levett sejtek alakjából a citológus következtet a betegségre. Ugyanaból a kenetből ma már géppel meg tudják állapítani azt is, hogy jelen van-e a HPV vírus a szervezetben. Ha idejében észlelik, az elváltozás gyógyszerrel vagy műtéttel gyógyítható, figyelmeztet a szakember. Ez az egyedüli daganat, ami még a rák előtti állapotban kiszűrhető. – Tragikus, hogy még mindig évente ötszáz nő belehal Magyarországon a méhnyakrákba, és közülük a legtöbben negyven év alattiak, fiatal anyák. Pedig csak figyelniük kellene magukra, és megelőzhető lenne a betegség. Sokan hosszú évekig nem mennek el orvoshoz, és csak akkor jelentkeznek, amikor már késő – magyarázza a főorvos.

ÉS TE HORDOZOD?

HPV-vel a nők 80 százaléka élete során legalább egyszer megfertőződik. A vírus leginkább a szabadabb szexuális életet élő, partnereiket gyakran cserélő fiatalok között terjed. Járay Balázs becslése szerint ma a 18–22 éves budapesti lányok és fiúk 30 százaléka vírus-hordozó. A kórokozó legtöbbször amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan megy: az immunrendszer legyőzi, néhány éven belül kiürül a szervezetből. Százból öt esetben viszont beépül, és egy évtized kell ahhoz, hogy ebből a fertőzésből méhnyakrák legyen.

MÉRFÖLDKŐ A GYÓGYÍTÁSBAN

– Az új szűrési módszerek, a citológiai vizsgálat és a HPV-teszt együttes alkalmazásának éppen az a lényege, hogy időben lépjenek – mondja dr. Koiss Róbert, az Egyesített Szent István és Szent László Kórház klinikai onkológus szakorvosa. Az osztályvezető főorvos szerint ez a szűrés mérföldkő a méhnyakrák gyógyításában. – Az eddigi módszerrel, a sima citológiai vizsgálatokkal csak kullogtunk a betegség után, ráadásul ez a módszer

szubjektív, és csak 70 százalékban megbízható, ezért fordulhat elő, hogy olyan betegeket is műtenünk kell itt, az onkológián, akik egy-másfél éve voltak szűrésen, és negatív volt a citológiai eredményük. A HPV-tesztnél nincs tévedés, ha ez pozitív, félévente küldünk kenetet a citológusnak, és pontosan akkor és csak annyira avatkozunk be, amennyire muszáj. Egy időben elvégzett biopszia, ami nem is igazi műtét, inkább csak mintavétel, a diagnózis mellett a terápiát is szolgálja. És ha ép marad a méhszáj, kevesebb lesz a vetélés, a koraszülés – hangsúlyozza a főorvos.

A szakma éppen ezért szeretné idén elfogadtatni országosan is az új módszert. A magánrendelőkben már elterjedt a kettős szűrés,

ami 7500 forinttól elérhető (plusz a nőgyógyászati vizsgálat díja), de az állami szektorban még mindig a pozitív citológiai lelethez kötik a papillómavírus jelenlétét kimutató teszt elvégzését. A citológiai szűrés érvényes tajkártyával évi egy alkalommal ingyenes, és két egymást követő pozitív leletnél már a HPV-teszt is az. Egyébként az állami egészségbiztosító 6000 forintot számol fel a vírusvizsgálatért. Tény, hogy Amerikában és Európa hét országában már a HPV-tesztet sorolják előre, mert olcsóbb és megbízhatóbb.

VÁRANDÓSÁN BIZTONSÁGBAN

Amikor a kismama először jelentkezik várandósként orvosánál, általában elvégzik a méhnyakrákszűrést, kivéve, ha egy éven belül volt ilyen vizsgálata. Legközelebb a szülés után, a féléves kontroll alkalmával célszerű újra levenni a mintát.

A szakember szerint terhesség alatt, illetve közvetlenül a szülés után indokolatlan és fölösleges a kapkodás.

– A várandósság alatt nagyon felfokozott az immunrendszer

– magyarázza Koiss főorvos –, hiszen a magzat egy biológiailag idegen anyag az anya szervezetében, amit véd, de közben el is akar pusztítani. Ha pozitív a HPV-teszt, és a citológiai vizsgálat is hámlváltozást jelez a terhesség alatt, nem műtünk azonnal, még akkor sem nyúlunk feltétlenül hozzá, ha kiderül, hogy súlyos, rák előtti állapotról van szó, mert az anya immunrendszere általában nem engedi, hogy az elváltozás a várandósság kilenc hónapja alatt továbbfejlődjön. Ha már megszült a kismama, akkor a hatékony kontrollal egy időben viszont elvé-

Pedig csak figyelniük kellene magukra, és megelőzhető lenne a betegség.

gezzük a kúpkimetszést, és ezzel a kis műtéttel meg is szüntetjük a bajt.

FÉLÜNK, DE MITŐL?

– A HPV-fertőzés nem stigma, aki fertőzött, nem kell megbélyegezni, ez nem jelenti azt, hogy imádja a férfiakat, vagy hogy a férje nagykanállal eszi a nőket – figyelmeztet Koiss főorvos. A vírus nem csak szeretkezéskor, hanem sérült hámon keresztül is bejut a szervezetbe.

Vécédeszkán nem lehet ilyen fertőzést összeszedni, de közös törülközővel minden további nélkül. A HPV nem a HIV, és nem is a herpesz – ez egy olyan fertőzés, ami az esetek 95 százalékában jön és megy. Megfertőzi a hámsejtet, megsokszorozza magát, és megy tovább.

Azért kell rá mégis nagyon figyelni, mert elindíthat egy kóros burjánzást a méhnyakon. Ne sajnáld hát magadra az időt!

